

NYHETS BREV

FÖR

HJORTSBERGA & KVENNEBERGA

NR 2 -2018

Foto: Anita Magnusson

Ingvar Johansson och Ylva Kvennefeldt guidade förtjänstfullt på annandag pingst ett gäng glada och vetgiriga pensionärer från Alvesta SPF runt i Kvenneberga.

Attraktiva
Hjortsberga

ALLTID REDO i Hjortsberga

PÅ HJORTSBERGAGÅRDEN TRÄFFAS på tisdagskvällarna ett gäng scouter vid vindskydden för att umgås, ha roligt och lära sig nya saker. Vi gillar att vara ute i naturen och lära oss att ta vara på naturens rikedom. Om man frågar en scout i Hjortsberga vad de tycker är roligast med scouterna svarar de: Elda såklart! Hugga och tälja uppskattas också mycket men det gäller att hantera verktygen rätt. Att surra är också bra att kunna när vi bygger lägerbord, vindskydd mm vilket alla scouter får möjlighet att träna på.

EFTERSOM VI HAR nära till vattnet brukar vi när det är fint väder paddla kanot i Sjöatorpssjön vilket är populärt bland alla, både ledare och scouter. Mot slutet av varje träff har vi också lite mat eller fika som scouterna själva får vara med och laga till över öppen eld.

NÄR VI HAR VARIT inomhus har vi bland annat gjort fågelmatare, tårtor med skogstema, haft knopträning och gjort eget läppbalsam av kakaosmör, bivax och matolja.

Bland trettio scouter, syskon och föräldrar var Mikaela och Monica Ahlgren med på vårens avslutning. Då lagade alla sin egen kvällsmat, en god viltgryta med potatis.

PÅ VÅR/SOMMARTID brukar vi delta i olika hajker och läger med mycket aktiviteter på dagarna och som varje kväll avslutas med lägerbål.

VI HAR EN SCOUTLAG och brukar då och då ha en liten andakt där vi samtalar om olika bibelberättelser och hur de kan vara användbara i det verkliga livet. ■

*Text: Jasmine (ledarscout)
Foto: Maria Anderzén*

FOTNOT: I världen finns det cirka 55 miljoner scouter. Rörelsen startades 1907 av Baden Powell i England. Antal scouter ökar för varje år.

Kan man surra en trefot så kan det användas till mycket.

Att hugga ved är roligt och viktigt

Ett av vandringsmål var Kvenneberga kapell.

På annandag pingst strålade (som solen) ett 30-tal pensionärer från Alvesta SPF samman vid Kvenneberga bygdegård. De fick uppleva en intressant och givande förmiddag, kunnigt guidade av **Ingvar Johansson** och **Ylva Kvennefeldt**.

När Ingvar hälsat oss välkomna traskade vi den korta etappen upp till det lilla kapellet på kullen. Här tog Ylva hand om oss och svarade på våra frågor, särskilt om den vackra interiören, som skapats av skickliga hantverkare

från trakten. Vi konstaterade att kapellet var exakt 35 år gammalt. På annandag pingst år 1983 invigdes det av dåvarande biskopen Sven Lindegård inför cirka 440 församlingsbor.

Efter besöket i kapellet vandrade vi tillbaka till bygdegården, där vi intog vår medhavda fika. Ylva och Ingvar hade ordnat det bekvämt för oss utomhus.

Vi inledde sedan den andra etappen mot Åeke. Efter cirka 300 meter gjorde Ingvar ett stopp oich visade oss platsen, där bastuföreningen lät bygga en bastu, som

blev en populär inrättning åren 1939-1954. Ån, som man då tog svalkande dopp i efter bastun, finns kvar. Kabbelekor lyste gula utmed åkanten.

När vi kommit en bit norrut, vek vi av åt höger, och fick därefter ströva den väg som kyrkobesökarna från bland annat Elofstorp och Åeke tog för att komma till Kvenneberga gamla kyrka, som revs en tid efter det att Hjortsberga kyrka uppfördes år 1840. Vår guide hittade den knappt skönjbara stigen i den skira försommargrönskan. Vi hamnade till slut på landsvägen

SAMHÄLLS- FÖRENINGENS STYRELSE

- Rolf Bladh, ordförande
rolf.bladh@maleri.se
- Björn Andersson, kassör
andersson.bj@telia.com
- Elisabeth Berggreen, sekr.
- Sandra Ramström, ledamot
- Martin Tiinus, ledamot
- Niklas Pettersson
- Jerry Lindqvist, ledamot
- Micke Ljunggren, ledamot
- Lasse Zielinski, ledamot

Allt inom golv och våtrum

Hur skönt kan det va
att anlita ett proffs?

Kvalitetssäkrad
våtrumsinstallation
Ring så fixar vi!
0708-55 01 95

ROT-
AVDRAG

Hjortsberga Golv & Kakel

hjortsbergagolvkakel@telia.com

Handla och serva på hemmaplan!
Datorer, telefoni, ljud, bild mm.
Installerat och klart!

V Storgatan 2
Rydaholm
0472-220 00

www.w-data.se

**Rydaholms
Järnhandel**
0472 - 208 65

Besök vår hemsida: www.rydaholmsjarn.se
eller på järnvägsgatan 12 i Rydaholm.

Manusstopp nästa nummer: 15 aug 2018
Nyhetsbrevet ges ut 4 ggr/ år i en upplaga av 650 ex.
Vill du annonsera? Kontakta Björn Andersson,
tel 0705-57 67 35.

En kopp kaffe smakar gott en varm sommar dag.

nedanför kapellet. Cirkeln var slutet när vi åter kom till bygdegården.

Där fick vi ta del av Ingvars berättelse om bygdegårdens långa historia, som inleddes med skolverksamhet åren 1870-1960.

Sköldstad-Kvenneberga fick sin första telefonstation år 1936. Det var svaret på den tävlingsfråga som ställdes. Sören Pettersson lyckades svara helt rätt.

Föreningens ordförande **Lars-Erik Gustavsson** tackade alla som ställt upp på vårens vandringar. Ett särskilt tack riktades till värdparet Ingvar och Ylva, som på ett förtjänstfullt sätt orga-

Kapellets vackra interiör har skapats av lokala hantverkare.

niserat denna trivsamma förmiddag. Lars-Erik överlämnade som avslutning blommor till **Gunnel och Sören Pettersson**, som år efter år ser till så att det finns fina

priser till våra lotterier och frågetävlingar. ■

*Text: Jan-Ingmar Magnusson
Foto: Anita Magnusson*

Sjöatorps jaktklubb – en 70-åring som vägrar åldras

Bengt med storoxen

SVERIGE SPELAR FOTBOLLSFINAL i London OS 1948 och vinner för första och hittills enda gången guld. Radion står på i ett fönster så att de fjorton herrarna som sitter i trädgården i Gravanäs kan följa den spännande matchen. Det är första gången en OS-match refereras i direktsänd radio och det är första årsmötet i Sjöatorps jaktklubb.

HERRARNA I GRÖNGRÅSET är Valter, Folke, Torsten, Holger och Alf Svensson, Gottfrid, Herbert och Anton Lindsten, Arvid och Sumner Karlsson, Anton Roos, Ove Alm, Erik Backgård och Bengt Henriksson. Innan mötet är slut har Sverige besegrat Jugoslavien med 3-1. I protokollet noteras följande avskjutning: 6 harar, 3 rävar 1 orre. I årsmötesprotokollet året därpå rapporterades den första älgen skjutet. Platsen var Stutarbo.

ETT 70-ÅRIGT FÖRHÅLLANDE har så klart haft sina slitningar men grunden för att fungera tillsammans var de principer som de första medlemmarna skapade. Man gjorde ingen skillnad på den som ägde mycket, lite eller ingen mark alls. Alla medlemmar betalade samma medlemsavgift för att täcka jaktarrendet för all mark. Att några av medlemmarna var nettomottagare av arrende var underordnat. I klubben var jakträtten lika och gemensam.

Övningskyttet i juli

Alla medlemmar hade samma inflytande och lika rätt till nedlagt byte. För att antas som medlem förväntades man vara markägare i Sjöatorp eller ha nära band till någon av dessa. Ofta var det släktskap som synes av de första medlemmarnas efternamn, men inte bara, det kunde vara andra band till bygden eller till de andra medlemmarna.

JAKTEN HAR UNDER de 70 åren förändrats en hel del och därmed också sammansättningen på nedlagt byte. Rådjuret var ovanliga de första 30 åren och länge delade man ett skjutet rådjur på fyra personer. Numera kan det fällas allt mellan 10-20 rådjur/jaktår. Desto vanligare var tjäder och orre som bytesdjur under 50-och 60-talen. Sjöatorps jaktklubb bedrev en utpräglad allmogejakt, en lokal gemenskap för i huvudsak boende på orten. 1952 skapade man en jakt-

vårdsförening för jakt på älg tillsammans med Mo jaktklubb. Jaktvårdsföreningar var från början en försöksordning där man genom att räkna samman areal fick tillräckligt mycket mark för licensjakt på älg. När tilldelningen ökade till tre älgar (det var besvärligt att skjuta en och en halv) i början av 60-talet blev älgjakten gemensam för de båda jaktområdena Mo och Sjöatorp. Så är det än idag tillsammans utgör man Hjortsberga södra viltvårdsområde.

VARJE ONSDAGSKVÄLL I juli skjuts det på lerduva och rabbit. Näja innan skjutande börjar skall nyheter delas. Det finns mycket att prata om. Den sociala delen i klubben är lika viktig som att träna skyttet inför jaktsäsongen. På samma sätt samlas medlemmarna till gemensam rådjursjakt tredjedag jul. Det är svårt att veta om det är

BERGSS RÖRSERVICE
 GÅNGAR OCH KRÖKAR
 I HJORTSBERGA

076 310 25 01

Herbalife
 Vill du må bra & få ett bättre utseende!

Berth Söderström.
 Oberoende Distributör! Affärsverksamhet

Kontakta oss! Så hjälper vi dig.
 Vi hjälper dig steg för steg forma din kropp!
 Tveka inte hjälpen finns närmare än du tror!
 0472-71672, 073-800 58 83
 accesscod bsod
 berth83@hotmail.com
<http://www.braform.nu/se/index.php>

UPPMANING!
 Gör en god gärning
 och gynna våra annon-
 sörer som gör det
 möjligt att ge ut
 Nyhetsbrevet!
 Redaktionen

Var kund hos oss!
 bilförsäljning, däckhotell, skadeverkstad, fullservice
 verkstad, däckverkstad, reparation av rutor/byte,
 reparation av parkeringskada/bucklor, hjulinställning
 släcka tvåor, AC-reparation

Stenskott i vindrutan??
 Vi åtgärdar snabbt och effektivt, oftast behöver rutan inte bytas
Parkeringskada på din bil!!
 Mindre bucklor riktar vi utan lockering!

Kronobergs Bilaffär
 Växjö Ljungby Almhult
www.kronobergsbil.se

DK Maskin 4 företag under samma tak
 Åredavägen 1, 342 93 Hjortsberga
 Tel 0472-550355

Bengt Larsson	Martin Lipowski	Dan Karlsson	Alfred Dominik
Jordbruk & entreprenad 070-318 28 00	Jordbruk & entreprenad 073-685 42 70	Jordbruk & entreprenad 070-970 94 89	Bil Service 070-015 26 46

**Vi hjälper dig med dina
 TRYCKSAKER &
 KOPIERING**

JW TRYCK

www.jwtryck.se
 Tel.0472-144 78 070-638 40 06 E-post: info@jwtryck.se

*Fläsket steks över öppen eld
 vid jakten efter jul*

Jakten eller fläsket som steks över öppen eld den dagen som är det viktigaste. Småviltsjakten utövas tillsammans i större eller mindre grupper med skiftande sammansättning. Där finns naturligtvis mycket av det sociala kittet. Det gemensamma övnings-skyttet i juli, fläskjakten efter jul och årsmötet på försommaren har genom många årtionden varit viktiga för lägga grunden till en utvecklande jaktgemenskap.

MEDELÅLDERN I KLUBBEN får anses vara rätt hög. Rekryteringen sker i mindre utsträckning bland klubbmedlemmarnas barn. Dessa har annat för sig och bor ofta lite

längre bort. Men ännu har de flesta band till Hjortsberga och Sjöatorp medan några av de 16 klubbmedlemmarna är rekryterade bland vänner.

JAKT ÄR INTE bara ett fritidsintresse, det är en viktig förut-sättning för att kunna bedriva skogsbruk med rimliga beteskador. Därför samverkas det över större områden och mycket mötestid går åt till gemensam planering. Vi skall ha livskraftiga viltstammar, inte minst när det gäller rådjur och älg, men samtidigt skall viltet förvaltas så att skogsbruk kan bedrivas. Jakten lär den jagande

mycket om samspelet i naturen och skapar en respekt för allt levande. En jaktklubb som vilar på goda principer kan vara en del av den gemenskap som ger sammanhållning i en bygd.

DÄRFÖR HOPPAS VI att klubben skall leva vidare och utvecklas under många år framöver. ■

*Text & Foto: Martin Wikerstål,
 Gravanäs*

Hjortsberga sågverks sanering

Sjöatorp- och Moasjöarnas fiskevårdsområdes förening hade sitt årsmöte i mars 2018 på Hjortsbergagården. Till årsmötet hade föreningen bjudit in **KARIN SIMONSSON** från Länsstyrelsen för att informera om saneringen av Hjortsberga sågverk.

SÖDRA DREV SÅGVERKET mellan 1940 och 1981. Under 1950-talet började man behandla det nysågade virket med klorfenoler för att skydda virket mot blånadsvamp och missfärgningar. I Hjortsberga användes först metoden med ridåbesprutning, senare genom doppning i två doppkare. Resterna från doppkaren hälldes ut på barkdeponin. 1 juni 1978 förbjöds bruket av klorfenolpreparat på den svens-

Karin Simonsson från Länsstyrelsen visar karta över saneringsområde.

ka marknaden. Detta efter att många arbetare vid sågverk hade fått kraftiga hudproblem

UNDER ÅREN 1998 – 2001 inventerades sågverken i länet och

man fann då att Hjortsberga sågverket befann sig i riskklass 2. Länsstyrelsen tog kontakt med Södra år 2004. 2005 fann man pentaklorfenol och dioxin i grundvattnet man uppklassade då till riskklass 1. Huvudstudien av sedimenttätgärder på området gjordes 2007. Södra avstod från sanering 2008 vilket fick Länsstyrelsen att förelägga Södra att sanera området. Södra skulle då bekosta 90% av saneringen. Miljööverdomstolen beslöt år 2010 att Södra skulle stå för 40% av kostnaderna och Staten skulle stå för 60% av kostnaderna. Schaktsaneringen påbörjades år 2013. Saneringen av grundvattnet påbörjades 2014.

SANERINGEN AV HJORTSBERGA sågverk består av 2 delar:

Resultat från utförda undersökningar

- Dioxin**
- Jord max 3000 ng/kg TS
- Bark max ca 400 ng/kg TS
- Sediment max 120 ng/kg TS
- Pentaklorfenol i grundvatten**
- max 10 000 ug/l
- ca 50-80 ug/l
- ca 5-15 ug/l

Resultat över gifter i saneringsområdet.

Hjortsberga såg

Sågverket var i drift 1940 - 1981

Saneringsområdet

DÅTID

NUTID

- plats för ridåbesprutning
- plats för doppkaren
- dioxinförorening vars orsak är okänd
- barkdeponin

Kartor över saneringsområdet förr och nu.

- en schaktsanering, 1-2 meter jord tas bort, totalt togs 7740 ton jord bort. Av dessa kördes 4040 ton till slutdeponi och 3700 lades på barkdeponin.
- en in-situ sanering av grundvattnet. Grundvattnet i Hjortsberga ligger på en godkänd nivå.

VID SCHAKTSANERINGEN KOMMER jordmassorna med låg förorening att användas till att täcka barkdepån, vilken sedan täcks av ren jord. Vid platsen för doppkaren har dioxinet lagt sig i en sänka i bergytan vilken har agerat som uppsamlingskar, och har därför varit lätt att schakta

bort och väldigt lite har läckt ut i grundvattnet eller i sjön.

VID IN-SITU SANERING kommer det förorenade grundvattnet att behandlas genom borrhål, bakterier injiceras på olika djup vilket gör att klorfenolerna bryts ner. Tyvärr misslyckades den första in-situ saneringen vid barkdepån. Meningen var ju att gifterna skulle försvinna genom bakterieangreppet men istället åt bakterierna upp det organiska delarna i barkdepån. Ett nytt saneringsprojekt skall genomföras under 2018 – 2022.

TOTALT HAR SANERINGEN av sågverkstomten uppgått till 17 300 000 kronor, Södra har stått för 6 920 000 kronor och staten har stått för 10 380 000 kronor.

VID EN DIREKT fråga om fisken i Sjöatorpssjön skulle ha spår av gifter från sågverket svarade Karin Simonsson att inga prover har tagits men att detta är föga troligt.

Text & Foto: Elisabeth Berggreen

SPONSORANNONSER

För en ynka liten slant kan du som är verksam inom regionen synas här!

Ring Björn Andersson
0705-57 67 35

Familjen Svensson
Lantbruk &
Ponnyuppfödning
Vret
070-376 69 56

DIREKT

LAMINAT

Testamente?
Nej, jag håller
mig i form.

ADVOKATFIRMAN
GLIMSTEDT
www.glimst.se Tel: 0472 71011

Svenska kyrkan
ALVESTA FÖRSAMLING

Oljeshejerna
JOHNSON

Hyr släp hos oss!

Alvesta 0472-14570 Moberg 0472-71011
www.oljeshejerna.se

DÄCKTEAM

Alvesta

Regummering AB
Tel. 0472-108 56

Li-Sa Skog

Lindh & Sahlström Skog

Älganäs 7 342 93 Hjortsberga
Thomas 073 - 360 42 40
Kristen 070 - 825 54 03

- Ny- och ombyggnader
- Projektering
- Reparationer och industribyggnation
- Entreprenadmaskiner uthyres

 EIDENSKOGS
C.Eidenskogs Bygg AB • Rydaholm
0472-202 00

Studieförbundet
Vuxenskolan

0470-145 00, www.sv.se/Kronoberg

Hjortsberga
Kiosk & Café
hjortsbergakiosken.se

 Alvesta
kommun

 ABD
- Aukt. bilskrotare -
ALVESTA BILDEMONTERING
0472-55 00 20
www.skroten.net

Ideal Resor
Reseföretaget i din hembygd
0472-550200
www.idealresor.se

Alvesta
el
Inst. ab
0472-125 37

smalandsauktioner.se
Auktioner varje dag, all mellan hemmet och jobb, nytt & gammalt!

Hjortsberga Måleri
 Nordsjö **Idé & Design**
ALVESTA: Grönkullav 2. Tel: 0472-135 35.
www.hjortsbergamaleri.se

svetsansvarig.se
Vi arbetar med svetstillsyn